

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11S/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4021200007
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šišková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4021200007.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šiškovej a členov senátu Mgr. Mareka Janigloša a JUDr. Lenky Kostolanskej, v právnej veci žalobcu: Združenie domových samospráv, o.z., Rovniankova 1667/14, Bratislava, IČO: 31 820 174, právne zast.: Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, IČO: 53 929 691, proti žalovanému: Okresný úrad Nitra, Štefánikova trieda 69, Nitra, IČO: 00 151 866, za účasti: Obec Rajčany, Rajčany 129, Rajčany, IČO: 00 311 022, o správnej žalobe zo dňa 05. 01. 2021 proti rozhodnutiu žalované č. OU-NR-OVBP2-2020/041028-005 zo dňa 05. 11. 2020, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému a pribratému účastníkovi konania právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

I. Priebeh administratívneho konania

1. Z predloženého administratívneho spisu správny súd zistil, že dňa 17. 08. 2020 bolo Mestu Topoľčany doručené elektronické podanie žalobcu - vyjadrenie účastníka územného konania podľa § 37 ods. 3 Stavebného zákona, v zmysle ktorého sa domáhal postavenia účastníka konania a uplatňoval svoje práva za účelom kontroly splnenia verejných záujmov životného prostredia ako dotknutá verejnosť v územnom konaní pre stavbu „IBV ZA KOSTOLOM“.

2. Uznesením Mesta Topoľčany č.: 2020/Výst.649-On-004 zo dňa 10. 09. 2020 bol žalobca vylúčený zo správneho konania, územného konania vedeného Mestom Topoľčany pod sp. zn. 2020/Výst.649-On o umiestnení stavby „IBV ZA KOSTOLOM“ v kat. území P., vedeného na základe návrhu navrhovateľa - Obec Rajčany, keď správny orgán dospel k záveru, že žalobca nemá postavenie účastníka konania, nakoľko navrhovaná činnosť nebola predmetom zisťovacieho konania ani povinného hodnotenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

3. Voči uvedenému uzneseniu podal žalobca odvolanie zo dňa 21. 09. 2020, o ktorom rozhodol žalovaný žalobou napadnutým rozhodnutím zo dňa 05. 11. 2020.

II. Zhmutie napadnutého rozhodnutia

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia zo dňa 05. 11. 2020 žalovaný uviedol, že v súlade s ust. § 59 ods. 1 správneho poriadku preskúmal v odvolacom konaní odvolaním napadnuté procesné

rozhodnutie stavebného úradu spolu so spisovým materiálom týkajúcim sa veci v celom rozsahu, porovnal jeho výrokovú aj dôvodovú časť so všeobecné záväznými právnymi predpismi, najmä s príslušnými ustanoveniami stavebného zákona a správneho poriadku, vyhodnotil dôvody uvedené v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stavebného úradu, ako aj námietky uvedené v odvolaní, pričom nezistil dôvody na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia stavebného úradu, a preto podanému odvolaniu nebolo možné vyhovieť.

5. Uviedol, že účelom zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je všeobecné zabezpečenie ochrany životného prostredia. Konkrétne podľa ust. § 24 umožnenie dotknutej verejnosti vzniknúť námietky, pripomienky a požiadavky týkajúce sa ochrany životného prostredia, ktorými sa v konaní podľa tohto zákona musí príslušný správny orgán zaoberať pri posudzovaní navrhovaných činností. Účasť subjektov pôsobiacich v oblasti ochrany verejného záujmu vo vzťahu k životnému prostrediu je tak primárne významná práve v tomto konaní, v ktorom príslušný správny orgán určuje, či sa navrhovaná činnosť bude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

6. Okresný úrad Topoľčany, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán posúdil žiadosť obce Rajčany o vydanie stanoviska, či navrhovaná činnosť „IBV ZA KOSTOLOM“ v rozsahu stavebných objektov

SO 01 Komunikácie a chodníky,

SO 02 Vodovod,

SO 03 Plynovod,

SO 04 Elektrický rozvod NN,

SO 05 Verejné osvetlenie,

umiestnených na pozemkoch registra CKN p.č. X/X, X/X, 6, X/X, XXX/X, 8, X/X, X/X, XXX/X, XXX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XX/X, XXX/X, XXX/X, k. ú. P., vyžaduje posúdenie vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

7. Po posúdení žiadosti Okresný úrad Topoľčany, odbor starostlivosti o životné prostredie, listom č. OU-TO-OSZP-2019/014194 zo dňa 18. 12. 2019 v súlade s ust. § 56 písm. e) zákona č. 24/2006 Z. z. obci Rajčany oznámil, že podľa údajov uvádzaných v projektovej dokumentácii predmetná činnosť „nespadá pod prílohu č. 8 k zákonu“ a z toho hľadiska nie je potrebné uvedenú činnosť posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

8. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ sa vo veci nevedlo konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., kde by bol žalobca účastníkom konania, pokiaľ by sa ako dotknutá verejnosť postavenia účastníka konania domáhal, nemôže byť žalobca ani účastníkom konania podľa ust. § 34 ods. 1 stavebného zákona.

9. Žalovaný sa stotožnil s právnym názorom stavebného úradu. Dôvody, ktorými žalobca preukazuje právo byť účastníkom predmetného územného konania, nie je možné považovať za dostatočné. Stavebný zákon ako osobitný právny predpis v ust. § 34 jednoznačne vymedzuje okruh účastníkov územného konania, ako aj určuje podmienky, ktoré musí účastník konania v územnom konaní spĺňať. Stavebný úrad v konaní o umiestnení predmetnej zmeny stavby po preštudovaní spisového materiálu vo veci zistil, že pokiaľ nebolo na príslušnom správnom orgáne vedené konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., žalobca nemôže byť ani účastníkom územného konania podľa ust. § 34 ods. 1 stavebného zákona.

10. Stavebný úrad v konaní po preštudovaní spisového materiálu týkajúceho sa veci ďalej zistil, že žalobca nie je navrhovateľom, nie je ani vlastníkom pozemkov, na ktorých sa stavba umiestňuje a nemá k týmto pozemkom ani iné právo, nie je ani vlastníkom susedných pozemkov alebo stavieb ani k týmto pozemkom nemá iné právo, ktoré by ho oprávňovalo byť účastníkom územného konania.

11. V súvislosti so žiadosťou žalobcu, aby mu v zmysle ust. § 33 ods. 2 správneho poriadku žalovaný umožnil vyjadriť sa ku všetkým podkladom procesného rozhodnutia v úradnom spise a navrhovať doplnenie podkladov rozhodnutia ešte pred vydaním samotného rozhodnutia o odvolaní, žalovaný uviedol, že zákon správnemu orgánu neprikazuje vyzývať účastníkov konania v čase pred vydaním rozhodnutia v odvolacom konaní k vyjadreniu sa k podkladom, z ktorých toto rozhodnutie vychádza. Citované ustanovenie zaväzuje správny orgán len umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k podkladom pre rozhodnutie, avšak aktívna úloha je v tomto prípade na samotných účastníkoch konania. V danom konkrétnom prípade žalobca svoje právo vyplývajúce z citovaného ustanovenia využil podaním

samotného odvolania. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný tieto dôvody žalobcu považoval za neopodstatnené. V súvislosti s ďalšími námietkami žalobcu žalovaný uviedol, že vzhľadom na to, že procesné konanie prebiehajúce v rámci meritórneho konania je samostatným správnym konaním, k námietkam, ktoré súvisia s meritórnym konaním a rozhodovaním vo veci umiestnenia predmetnej stavby sa nevyjadruje. Žalovaný preskúmal vec v celom rozsahu, podrobne preskúmal formálnu aj vecnú stránku napadnutého rozhodnutia stavebného úradu ako aj procesu, ktorý jeho vydaniu predchádzal a nakoľko nezistil nesúlad napadnutého rozhodnutia stavebného úradu, jeho výrokovej alebo dôvodovej časti so všeobecne záväznými právnymi predpismi, rozhodol v odvolacom konaní tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

III. Zhrnutie argumentov žalobcu v podanej žalobe

12. V podanej žalobe zo dňa 05. 01. 2021 (ktorá bola súdu doručená dňa 05. 01. 2021) žalobca žiadal zrušiť rozhodnutie žalovaného č. OU-NR-OVBP2-2020/041028-005 zo dňa 05. 11. 2020, ako i rozhodnutie Mesta Topoľčany č. 2020/Výst.649-On-004 zo dňa 10. 09. 2020 a vec vrátiť Mestu Topoľčany ako orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie.

13. Žalobca v podanej žalobe uviedol, že Mesto Topoľčany ako príslušný stavebný úrad rozhodnutím č.: 2020/Výst.649-On-004 zo dňa 10. 09. 2020 podľa ust. § 14 ods. 1 správneho poriadku v spojení s ust. § 34 ods. 1 stavebného zákona nepriznalo žalobcovi postavenie účastníka územného konania na umiestnenie stavby „IBV ZA KOSTOLOM“ umiestnenej na pozemkoch v k. ú. P. (ďalej „stavba“), vedeného na návrh navrhovateľa - Obec Rajčany na stavebnom úrade pod č. 2020/Výst.649-On (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“). Žalobca podal proti prvostupňovému rozhodnutiu v zákonnej lehote odvolanie elektronicky cez ústredný portál verejnej správy.

14. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 191 ods. 1 písm. c) SSP), je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP), skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu (§ 191 ods. 1 písm. f) SSP) a v konaní došlo zároveň aj k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP).

15. Žalobca s odkazom na v žalobe citované články Ústavy SR ako aj Charty základných práv Európskej únie uviedol, že mu ide a vždy išlo o úplné, presné a správne informácie o životnom prostredí, príčinách stavu a následkoch, ktoré konkrétny projekt na životné prostredie bude mať. Vychádzal pri tom z článku 4 Aarhuského dohovoru, ktorý hovorí o tom, ako sa v Európskej únii možno domáhať práva na informácie o životnom prostredí. Jeho postup domáhania sa vyššie uvedených práv bol z toho dôvodu, aby mohol ovplyvniť výsledok povoľovania najmä určením zásad, ktoré by bol stavebník povinný dodržať, ale aj určením konkrétnych opatrení. Pri tom rešpektoval vôľu zákonodarcu, ktorý priznal verejnosti postavenie účastníka posudzovania vplyvov EIA ako aj následných ostatných povoľovacích konaní. V danom prípade je zjavne jediným hlavným záujmom konajúceho úradu legitímovať v rozpore s viacerými právnymi predpismi realizáciu stavby v prospech navrhovateľa, a to aj napriek tomu, že neboli overené vplyvy na životné prostredie. Úrad v danom prípade volil procesný postup, ktorý zásadne nevedol a ani nemohol viesť k naplneniu vyššie uvedených práv verejnosti, tým pádom konal úrad v rozpore s § 3 ods. 4 a § 3 ods. 2 správneho poriadku s následkom porušenia hmotných práv žalobcu.

16. Žalobca následne poukázal na § 14 správneho poriadku a uviedol, že pri zisťovaní okruhu účastníkov správneho konania v tomto prípade nemožno reštriktívne vychádzať z vymedzenia okruhu osôb ustanovených v osobitnom zákone, ale je potrebné prihliadať aj na osoby, ktorých práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Okruh účastníkov vymedzený v osobitnom zákone predstavuje subjekty, u ktorých zákonodarca predpokladá reálnu možnosť zásahu do práv a povinností a považuje za potrebné menovite ich do správneho konania zahrnúť. Pri výklade § 14 ods. 2 správneho poriadku totiž nemožno opomenúť časticu „aj“, ktorá z hľadiska gramatického výkladu indikuje ďalšie rozšírenie okruhu účastníkov popri subjektoch uvedených v § 14 ods. 1 správneho poriadku. Tento názor vyslovil tiež Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v náleze z 13. 01. 2011, č. k. II. ÚS 197/2010-52: „základným kritériom pre posúdenie

účastníctva je predovšetkým dopad účinkov postupu orgánu štátnej moci (súdu alebo orgánu verejnej správy) alebo jeho rozhodnutia na základné práva, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo prostredníctvom medzinárodnej zmluvy“. Z najnovšej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR vyplýva, že ak neexistuje osobitná zákonná úprava účastníkov konania podľa osobitných predpisov, aplikuje sa ust. § 14 správneho poriadku a dotknutej verejnosti sa prizná právo účasti v konaní. Takýmto spôsobom je zabezpečený prístup k súdu podľa čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru.

17. Poukazoval aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 223/09-131 z 27. 05. 2010, v ktorom ústavný súd o. i. uviedol, že „účinná starostlivosť o životné prostredie je ústavnou hodnotou (čl. 44 ods. 4 ústavy), o ktorú dbá štát. Subjektom práva na priaznivé životné prostredie je každý (čl. 44 ods. 1 ústavy). Štát zabezpečuje účinnú starostlivosť o životné prostredie všestranne, pričom základné formy tejto starostlivosti sú normotvorba (právy rámec ochrany) a dozor orgánov štátnej správy pre životné prostredie nad vybranými činnosťami v oblasti životného prostredia. Prejavom významu požiadavky na účinnú ochranu a starostlivosť o životné prostredie je jej zakotvenie v normách najvyššej právnej sily. Okrem ústavy ide o množstvo medzinárodných zmlúv, ale aj komunitárne právo, ktoré otázkam spojeným s ochranou a tvorbou životného prostredia venujú zvýšenú pozornosť. S ohľadom na to, že subjektom práva na priaznivé životné prostredie je podľa ústavy každý, Slovenská republika prijala viaceré právne záväzky smerom k zabezpečeniu účasti verejnosti na rozhodovacích procesoch orgánov verejnej správy vo sfére životného prostredia. V medzinárodnoprávnej rovine ide najmä o Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (publikovaný pod č. 43/2006 Z. z.; ďalej len „Aarhuský dohovor“). V zákonnej rovine ide napr. o ZIPaKZ, do ktorého bola implementovaná Smernica Rady 96/61/ES o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania v znení smernice 2003/35/ES, ako aj zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EIA“).“

18. Podľa žalobcu opomenúť nemožno ani vymedzenie pojmu „účastník konania“ vyplývajúce z čl. 2 písm. a/ Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy (2004) 20 o súdnom prieskume správnych úkonov, ako ani Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy (87) 16 o administratívnych konaniach, ktoré sa týkajú veľkého počtu osôb. Podľa čl. 2 písm. a/ Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy (2004) 20 súdny prieskum by mal byť dostupný prinajmenej fyzickým a právnickým osobám vzhľadom na správne akty, ktoré priamo ovplyvňujú ich práva a povinnosti. Členské štáty by mali byť podporované v snahe vyzistiť, či prístup k súdnemu prieskumu by nemal byť dostupný aj združeniam či iným osobám a organizáciám oprávneným chrániť kolektívne záujmy a záujmy jednotlivých komunit. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy (87) 16 vyzdvihuje narastajúci počet oblastí správneho práva (najmä vo sfére výstavby veľkých technologických celkov alebo priemyselných zariadení), kde správne orgány stále čoraz viac čelia výzve na ochranu kolektívnych záujmov pri ochrane krajiny, prírody (tzn. prvkov nenahraditeľným spôsobom spojených so životným prostredím) a logicky sú preto orgány štátnej moci častejšie prizývané na vydávanie uvedených kolektívnych rozhodnutí. Citované odporúčanie kladie jasný dôraz na úlohu združení (asociácií) zastupujúcich osoby pri ich práve na ochranu záujmov chránených právom vrátane súdneho prieskumu takýchto kolektívnych rozhodnutí správneho orgánu (viď článok I. zásada II. b/ a zásada VII. odporúčania).

19. Žalobca podľa jeho názoru nemal len právnu možnosť, ale aj právnu povinnosť konať tak, ako konal, nakoľko z ustanovenia § 19 zákona o životnom prostredí vyplýva povinnosť upovedomiť kompetentné štátne inštitúcie o možnom poškodzovaní životného prostredia, pričom toto ustanovenie je podľa žalobcu nutné interpretovať ako vzťahujúce sa na povinnosť podať námietky alebo správnu súdnu žalobu.

20. Poukazoval ďalej aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 5 Sžz/1/2010 zo dňa 28. 04. 2011 a sp. zn. 8 Sžz/1/2010 zo dňa 27. 01. 2011) v súvislosti s tým, že je potrebné žalobcu považovať za účastníka konania.

21. Ďalej poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-240/09, kde došlo k výraznému posunu v interpretácii ust. § 14 ods. 1 správneho poriadku zo strany Najvyššieho súdu SR, kde bolo konštatované, že „Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby poskytol taký výklad procesného práva týkajúceho sa podmienok, ktoré je potrebné splniť na podanie správneho opravného prostriedku alebo žaloby, ktorý bude v čo najväčšej možnej miere v súlade tak s cieľmi článku 9 ods. 3 tohto dohovoru, ako aj s cieľom účinnej súdnej ochrany práv poskytovaných právom Únie, aby mohla organizácia na ochranu

životného prostredia... napadnúť na súde rozhodnutie prijaté v rámci správneho konania, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom Únie v oblasti životného prostredia.“ Toto rozhodnutie Súdneho dvora EÚ má v podmienkach Slovenskej republiky precedenčný charakter, keďže na jeho základe bolo priznané právo členom dotknutej verejnosti byť účastníkom konania v konaniach týkajúcich sa životného prostredia za účelom prístupu k súdu aj v prípadoch, ak toto právo priamo nevyplýva z niektorého z ustanovení osobitného predpisu. Najvyšší súd SR pritom použil výklad všeobecného ustanovenia § 14 ods. 1 správneho poriadku, ktorý upravuje postavenie účastníka správneho konania a ktorého aplikáciu v takýchto prípadoch predtým odmietal.

22. V ďalšom texte podanej žaloby dal do pozornosti správneho súdu ďalšie rozsudky Najvyššieho súdu SR týkajúce sa účasti v konaní v súvislosti s ochranou životného prostredia (sp. zn. 5Sžp/41/2009, 3Sžp/30/2009 a 5 Sžp/21/2012), pričom tiež doplnil, že zo stanov aj z bežnej činnosti žalobcu je zrejmé, že za jeden z hlavných cieľov svojej existencie si stanovil ochranu životného prostredia a jeho právnu ochranu ako aj kontrolu verejných záujmov životného prostredia tam, kde mu to právny poriadok umožňuje.

23. Za relevantný právny predpis Európskej únie v tomto smere považoval žalobca Aarhuský dohovor vyhlásený v zbierke zákonov pod č. 43/2006 Z. z., ktorý v dôsledku čl. 7 ods. 2 Ústavy má aplikačnú prednosť pred vnútroštátnou úpravou a to konkrétne čl. 3 tohto dohovoru, ktorého odseky 1, 2, 4, 8 a 9 uviedol v podanej žalobe.

24. Ďalej poukázal na veľké prekrytie súkromno-právnej povahy činnosti občianskych združení a ich osvetovej činnosti s verejno-právnou povahou domáhania sa právnej ochrany záujmov a práv na životné prostredie v správnych konaniach podľa vykonávacích právnych predpisov. Podľa žalobcu správne orgány nesprávne a nedôsledne aplikovali predovšetkým právne predpisy na úseku účasti verejnosti a záujmov životného prostredia s tým, že tieto práva sú aj reálne odopreté. Občianske združenia majú pritom legitímne právo vykonávať svoju činnosť smerujúcu k zabezpečeniu a odstráneniu spoločensky nežiaducich javov. Z funkčného usporiadania verejnej správy vyplýva, že hlavným zmyslom spravujúcich orgánov verejnej správy je nielen spravovať im zverenú oblasť verejných záujmov, ale v tejto oblasti poskytovať aj verejnú službu. Protipólom poskytovania verejnej správy je aj jej vonkajšia kontrola, a to ako v zmysle zákonnosti spravujúcich rozhodovacích funkcií verejnej správy, tak aj neustáleho zvyšovania kvality verejnej služby úradmi poskytovanými. Z funkčného vymedzenia kontroly verejnej správy vyplýva, že sa vykonáva vnútorná alebo vonkajšia kontrola. Medzi vonkajšiu kontrolu patrí aj správne súdnictvo alebo pôsobnosť prokuratúry. Z ustanovení SSP súčasne vyplýva, že neštátnymi subjektmi kontroly zákonnosti sú aj občianske združenia, ktoré sa zúčastňujú správnych konaní s cieľom zabezpečiť ochranu verejných záujmov životného prostredia.

25. Žalobca ako jadro svojej súčasnej činnosti položil práve právnu ochranu verejných záujmov kontrolou činnosti štátnych orgánov. Žalovaný prvostupňový aj druhostupňový úrad je tak subjektom kontrolovaným a žalobca je subjektom kontrolujúcim. Znovu upozornil, že žalobca má v dôsledku § 19 zákona o životnom prostredí č. 17/1992 Zb. právnu povinnosť upozorňovať príslušné štátne inštitúcie na poškodzovanie životného prostredia avšak podľa čl. 51 ods. 1 Ústavy SR tak môže robiť len v zmysle príslušných vykonávacích predpisov. Celá jeho činnosť je súčasným naplnením jeho ústavných práv (ale aj zákonných povinností). § 19 zákona o životnom prostredí v spojení s § 178 ods. 3 SSP dávajú ekologickým občianskym združeniam kompetencie kontroly zákonnosti verejných záujmov ochrany životného prostredia. Aplikačné úrady nesmú zákony aplikovať len na základe gramatického výkladu, ale je potrebné vždy pristupovať k skúmaniu účelu a zmyslu právnych noriem. V súvislosti s príliš formalistickým postupom orgánov verejnej moci poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 306/2010 z 08. 12. 2010. Žalovaný bol podľa názoru žalobcu povinný skontrolovať plnenie verejných záujmov a ak aj žalobca tvrdí, že boli porušené, nevie to však dokázať z dôvodu, že mu bolo odopreté postavenie účastníka konania a úlohou úradu bolo zrejme zahliadť porušovanie životného prostredia. Je pritom preukázané, že Slovenská republika zaostáva v plnení záväzkov ochrany ovzdušia, vôd, prírody a ostatných zložiek životného prostredia a je práve úlohou príslušných správnych orgánov, aby si dôsledne plnili svoju prácu na úseku ochrany životného prostredia tak, ako majú.

26. Žalobca považoval postup správneho orgánu v tejto veci za odporujúci čl. 3 ods. 2 zákona č. 43/2006 Z. z. Aarhuského dohovoru, podľa ktorého majú úradníci a správne orgány podporovať a usmerňovať verejnosť pri požadovaní prístupu k informáciám a uľahčovať jej účasť na rozhodovacom procese.

Správny orgán si nemôže diktovať, akým spôsobom umožní účastníkom konania realizovať ich procesné práva, obzvlášť ak tým obmedzí, sťaží alebo zmarí vecné naplnenie práv účastníka konania. Na základe vyššie uvedeného postupu správneho orgánu bolo žalobcovi upreté procesné právo ako účastníkovi konania a s ním úzko súvisiace právo na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces vychádzajúci z Ústavy Slovenskej republiky.

IV. Zhrnutie vyjadrenia žalovaného

27. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 21. 06. 2021 trval na svojom právnom názore uvedenom v žalobou napadnutom rozhodnutí. Žalobcovi nevznikol právny nárok byť účastníkom územného konania z dôvodu, že územnému konaniu nepredchádzalo konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej „zákon č. 24/2006 Z. z.“) v znení neskorších predpisov. Nakoľko sa žalobca domáhal postavenia účastníka konania vo veci umiestnenia stavby, stavebný úrad skúmal, či spĺňa podmienky stanovené v § 34 stavebného zákona. Žalobca nesplnil ani jednu z podmienok a na základe uvedeného stavebný úrad vydal rozhodnutie č. 2020/Výst.649/On-004 zo dňa 10. 09. 2020, ktorým žalobcu z konania vo veci umiestnenia stavby „IBV ZA KOSTOLOM“ vylúčil. Žalovaný následne zamietol žalobcove odvolanie a rozhodnutie stavebného úradu potvrdil.

28. Uvedol, že správny poriadok priznáva postavenie účastníka každému, kto spĺňa procesné predpoklady, bez ohľadu na to, či v skutočnosti spĺňa aj materiálne predpoklady.

Všeobecné kritériá účastníka sú definované tak, že

a) účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach sa má konať. Pritom nie je rozhodujúce, či sa konanie začína dispozitívnym úkonom účastníka, alebo ex officio na podnet správneho orgánu;

b) účastníkom konania je aj ten, koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím správneho orgánu dotknuté. Za takého sa považuje subjekt, ktorého právne postavenie môže byť po vydaní rozhodnutia iné ako pred rozhodnutím,

c) účastníkom konania je ďalej aj ten, kto tvrdí, že môže byť vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach dotknutý. Takýto účastník sa považuje za účastníka do času, kým sa na základe právoplatného rozhodnutia nepreukázalo, že účastníkom nie je.

Špeciálne kritériá obsahujú osobitné predpisy, ktoré môžu upravovať pojem účastníka konania odchylné. Správny poriadok v uvedenom ustanovení vymedzuje pojem účastníka konania vo všeobecnosti, pričom odkazuje na úpravu v osobitných predpisoch, ktoré upravujú procesný postup správneho orgánu v konkrétnom druhu správneho konania a teda pre účely daného druhu správneho konania vymedzujú, kto v konkrétnom prípade je účastníkom konania.

29. Žalovaný poukázal na ust. § 34 stavebného zákona, ktorý je v územnom konaní zákonom špeciálnym vo vzťahu k všeobecnému predpisu o správnom konaní - správnom poriadku. Bez ohľadu na všeobecne platné pravidlo pri aplikácii právnych noriem, v danom prípade je otázka aplikácie vyššie uvedených právnych predpisov výslovne zodpovedaná i v ust. § 140 stavebného zákona, podľa ktorého, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní. Z tohto zákonného ustanovenia je bez pochyb zrejme, že na konanie vedené podľa stavebného zákona sa použijú pravidlá ustanovené správnym poriadkom len vtedy, ak sám stavebný zákon ako osobitný predpis neupravuje konkrétnu situáciu (resp. právnu otázku) inak. Vzhľadom na to, že stavebný zákon výslovne pomenúva účastníkov územného konania a teda určuje ich okruh, je preto v danej veci vylúčená aplikácia ust. § 14 správneho poriadku, v ktorom je všeobecne vymedzený okruh účastníkov správneho konania.

30. Vzhľadom na odlišné špecifiká sú jednotlivé druhy správnych procesov upravené osobitnými právnymi aktmi. Správny poriadok ako všeobecný predpis o správnom konaní má subsidiárne použitie, ak konkrétne konanie v štátnej správe je upravené samostatným právnym aktom, osobitným zákonom. Uvedené znamená, že osobitný predpis ako hmotnoprávny predpis má v aplikačnom procese prednosť pred všeobecnou úpravou obsiahnutou v ust. § 14 správneho poriadku, ktorý síce vymedzuje, kto je účastníkom konania, ale odpoveď, na koho sa táto definícia vzťahuje dávajú predpisy hmotného práva. V súvislosti s účastníctvom v stavebnom konaní poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 4Sžk/23/2017 zo dňa 01. 03. 2018.

31. Stavebný úrad v priebehu konania zistil, že navrhovaná činnosť nebola predmetom zisťovacieho konania ani povinného hodnotenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Z uvedeného teda vyplýva, že pokiaľ sa vo veci nevedlo konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., kde by bol žalobca účastníkom konania (kde by sa žalobca domáhal účasti ako dotknutá verejnosť), nemôže byť ani účastníkom konania podľa § 34 ods. 1 stavebného zákona. Rozsudky, na ktoré poukazoval žalobca v žalobe sa týkajú situácií, ktorým predchádzalo konanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z., preto žalovaný na uvedené rozsudky nemal dôvod reagovať.

32. Žalovaný zotrval na svojom právnom názore uvedenom v napadnutom rozhodnutí zo dňa 05. 11. 2020 a navrhol, aby súd žalobu zamietol.

V. Ďalší priebeh súdneho konania

33. V následnom vyjadrení zo dňa 20. 12. 2021 žalobca zotrval na jeho právnej argumentácii uvedenej v žalobe. V ďalšom vyjadrení zo dňa 31. 10. 2022 poukázal na porušenie čl. 3 ods. 2 a 8, čl. 4 a čl. 6 ods. 4 Aarhuského dohovoru a na to, že mu prináleží postavenie účastníka konania nielen na základe vnútroštátneho právneho predpisu ale aj na základe právneho predpisu vyššej právnej sily - Aarhuského dohovoru. S poukazom na nález ÚS SR č. k. II. ÚS 197/2022-52 ako aj na nález ÚS SR č. k. I. ÚS 223/09-131 orgány verejnej moci musia vykladať právne predpisy takým spôsobom, ktorý priznáva environmentálnemu spolku postavenie účastníka konania až na úroveň nevyvrátiteľnej domnienky. Akýkoľvek iný výklad právneho predpisu porušuje záväzky Slovenskej republiky ako strany Aarhuského dohovoru a tým pádom aj právo Európskej únie.

34. Ďalej poukázal na ust. § 19 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, kde je podľa názoru žalobcu nepochybné, že účelom a cieľom predmetného ustanovenia je dosiahnutie stavu, kedy sa príslušný orgán verejnej moci podnetom relevantne zaoberá. Vo vzťahu k územnému konaniu to však znamená procesnú spôsobilosť namietat' záväzné stanoviská dotknutých orgánov, ktoré sú podľa § 126 zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavený zákon) (ďalej len „stavebný zákon“) v spojení s § 140a a 140b stavebného zákona oprávnené tieto verejné záujmy chrániť. Vylúčenie z konania orgánom verejnej moci sledovalo nelegitímny cieľ, a to procesným spôsobom zamedziť možnosť žalobcovi, aby svojim oznámením podľa § 19 zákona o životnom prostredí procesne napadol príslušné záväzné stanovisko dotknutého orgánu, a teda sledovalo nelegitímny cieľ rozporný s § 19 zákona o životnom prostredí, teda cieľ nezaoberať sa oznámením o ohrození životného prostredia, ale takýmto postupom sa vyhnúť vylúčením žalobcu. Žalobca odkázal na nutnosť aplikácie eurokonformného výkladu zákona, pričom poukázal na nález Ústavného súdu III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016, ktorý prikazuje povinnosť eurokonformného výkladu práva. Žalobca tiež odkázal na dôsledky rozsudku veľkej komory Súdneho Dvora Európskej Únie vo veci C-416/10 z 15. 01. 2013, inak známy ako Pezinská skládka, ktoré sú aplikovateľné aj v tomto prípade, a to najmä prednosť environmentálnych záujmov pred záujmami ekonomickými. Pri správnej aplikácii je teda nutné vykladať právo byť účastníkom konania aj na základe Aarhuského dohovoru extenzívne. Uvedené skutočnosti boli aj obsahom vyjadrenia žalobcu zo dňa 21. 11. 2022.

35. Uznesením č. k. 11S/2/2021-133 zo dňa 25. 04. 2022 správny súd pribral za účastníka konania účastníka administratívneho konania - Obec Rajčany, Rajčany 129, IČO: 00 311 022.

36. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 23. 11. 2022, na ktorom prejednal vec v neprítomnosti žalobcu, právneho zástupcu žalobcu a žalovaného, ktorí svoju neúčast' ospravedlnili a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Pojednávanie sa zúčastnila zástupkyňa pribratého účastníka - starostka Obce Rajčany, ktorá k veci uviedla, že nepozná dôvod, prečo chcel byť žalobca účastníkom územného konania. V obci plánujú výstavbu rodinných domov a teda má informáciu, že žalobca sa domáhal byť účastníkom tohto konania. Majú to v štádiu, že bolo vydané územné rozhodnutie mestom Topoľčany a stavebné povolenie na inžinierske siete. Prikláňa sa k stanovisku mesta Topoľčany ako i žalovaného.

VI. Posúdenie podstatných skutkových zistení a právne argumenty

37. Krajský súd v Nitre ako súd vecne a miestne príslušný na konanie v predmetnej veci, viazaný rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (ust. § 134 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ďalej len „SSP“) a vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 05. 11. 2020 ako i konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom dospel k záveru, že podaná žaloba nie je dôvodná, a preto ju podľa ust. § 190 SSP rozsudkom zamietol.

38. Podľa ust. § 2 zákona č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

Podľa ust. § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

39. Podľa ust. 34 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, účastníkom územného konania je navrhovateľ, obec, ak nie je stavebným úradom príslušným na územné konanie a ten, komu toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.1g)

V územnom konaní o umiestnení stavby, o využívaní územia, o stavebnej uzávere a o ochrannom pásme sú účastníkmi konania aj právnické osoby a fyzické osoby, ktorých vlastnícke alebo iné práva k pozemkom alebo stavbám, ako aj k susedným pozemkom a stavbám vrátane bytov môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.

Účastníkmi územného konania nie sú nájomcovia bytov a nebytových priestorov.

Podľa § 140 citovaného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

40. Podľa § 24 ods. 2, 3 a 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa odseku 3 alebo odseku 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu.24) Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3 alebo odseku 4, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

Verejnosť prejaví záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene a na konaní o jej povolení podaním a) odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, b) odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny podľa § 30 ods. 8, c) odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, d) odôvodneného písomného stanoviska k oznámeniu o zmene podľa § 29 ods. 9.

Verejnosť má právo podať odvolanie proti rozhodnutiu o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať podľa tohto zákona (ďalej len „rozhodnutie vydané v zisťovacom konaní“), alebo proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom zisťovacieho konania alebo konania o vydaní záverečného stanoviska alebo jeho zmeny. Za deň doručenia rozhodnutia sa pri podaní takého odvolania považuje pätnásť deň zverejnenia rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní podľa § 29 ods. 15 alebo záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6. Verejnosť podaním odvolania zároveň prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení.

41. Podľa § 3 ods. 1, 2, 4, 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov účinnom od 01. 09. 2018, teda i v čase rozhodovania žalovaného, správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmiernu vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 14 ods. 1 a 2 správneho poriadku, účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

42. Podľa § 19 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 12. 2021, každý, kto zistí, že hrozí poškodenie životného prostredia alebo že k nemu už došlo, je povinný urobiť v medziach svojich možností nevyhnutné opatrenia na odvrátenie hrozby alebo na zmiernenie následkov a bez meškania ohlásiť tieto skutočnosti orgánu štátnej správy; povinnosť zasiahnuť nemá ten, kto by tým ohrozil život alebo zdravie svoje alebo blízkej osoby.

43. Správny súd v prvom rade poukazuje na to, že z podanej žaloby nevyplýva zdôvodnenie všetkých žalobných bodov uvedených v bode 3 podanej žaloby.

44. Pokiaľ žalobca namietal nepreskúmateľnosť žalobou napadnutého rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov (§ 191 ods. 1 písm. d) SSP), žiadnym spôsobom nekonkretizoval, ktorú časť rozhodnutia považuje za nezrozumiteľnú a prečo, ani ktoré skutočnosti považuje za nedostatočne odôvodnené. Rovnako v prípade namietaného porušenia ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy (§ 191 ods. 1 písm. g) SSP) žalobca v obsahu žaloby zrozumiteľne nevysvetlil, v čom by podľa neho ich porušenie malo spočívať. Zároveň pokiaľ ide o námietku rozporu skutkového stavu s administratívnymi spismi (resp. že skutkový stav nemá v administratívnych spisoch oporu - § 191 ods. 1 písm. f) SSP), žalobca neuviedol, ktoré skutkové zistenia uvedené v rozhodnutí podľa jeho názoru odporujú konkrétnym dokumentom (listinám) obsiahnutým v administratívnych spisoch, alebo ktoré z nich naopak z obsahu administratívnych spisov vôbec nevyplývajú (nemajú v nich oporu).

45. Z vyššie uvádzaných dôvodov správny súd žalobné námietky v zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d), f) a g) SSP, ktoré boli v žalobe žalobcom len všeobecným spôsobom uvedené bez bližšieho zdôvodnenia a konkretizácie, vyhodnotil ako nedôvodné.

46. Správny súd pokiaľ ide o námietku nesprávneho právneho posúdenia predmetnej veci uvádza, že zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, ktorý

všeobecným spôsobom upravuje konanie a rozhodovanie v oblasti verejnej správy, v ust. § 14 obsahuje i definíciu účastníka správneho konania, ale v tomto prípade, nakoľko sa v predmetnej veci jednalo o územné konanie, je osobitným zákonom stavebný zákon, ktorý v ust. § 34 ustanovuje, kto môže byť účastníkom územného konania. Pojem účastníka konania teda definuje správny poriadok, ktorý je všeobecným predpisom o správnom konaní ako i stavebný zákon (ako osobitný predpis), a preto je potrebné postupovať podľa interpretačného pravidla, ktoré určí, ktorá právna norma sa má na konkrétny prípad použiť. V právnej teórii platí vo vzťahu všeobecných a osobitných právnych noriem derogačné pravidlo *lex specialis derogat legi generali* (špeciálny zákon ruší generálny zákon), pričom aplikáciou tohto pravidla v prejednávanom prípade je potrebné dospieť k záveru, že na posúdenie účastníctva žalobcu v územnom konaní bolo potrebné postupovať podľa ust. § 34 stavebného zákona, ktorý je v stavebnom konaní zákonom špeciálnym vo vzťahu k všeobecnému predpisu o správnom konaní - správnomu poriadku.

47. Zároveň podľa ust. § 140 stavebného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní, teda na konanie vedené podľa stavebného zákona sa použijú pravidlá ustanovené správnym poriadkom len vtedy, ak sám stavebný zákon ako osobitný predpis neupravuje konkrétnu situáciu, resp. právnu otázku, inak.

48. Stavebný zákon výslovne pomenúva účastníkov každého konania podľa stavebného zákona osobitne a odlišne, ako sú účastníci konania definovaní vo všeobecnom predpise o správnom konaní, pričom ustanovenie § 140 stavebného zákona vylučuje aplikáciu ustanovení správneho poriadku vo vzťahu k účastníkom konania.

49. V zmysle vyššie uvedeného, okruh účastníkov územného konania určuje § 34 stavebného zákona (ustanovenie § 14 ods. 2 správneho poriadku ako všeobecného predpisu sa nepoužije, nakoľko stavebný zákon obsahuje osobitnú úpravu účastníctva), z ktorého žalobca v tomto prípade nespĺňa podmienky účastníctva, keď nie je navrhovateľom, nie je ani vlastníkom pozemkov, na ktorých sa stavba umiestňuje a nemá k týmto pozemkom ani iné právo, nie je ani vlastníkom susedných pozemkov alebo stavieb ani k týmto pozemkom nemá iné právo, ktoré by ho oprávňovalo byť účastníkom územného konania, čo vyplýva aj z konštatovania tejto skutočnosti správnymi orgánmi v predmetnom konaní. Pokiaľ stavebný zákon v ustanovení § 34 ods. 1 za účastníka územného konania označuje aj toho, komu takéto postavenie vyplýva z osobitného predpisu, odkazuje na ustanovenia § 24 až 27 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, z ktorých ustanovenie § 24 ods. 2 priznáva dotknutej verejnosti postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene za podmienok uplatnenia postupu podľa odseku 3 alebo odseku 4, uplatnenie ktorého žalobca v tomto konaní netvrdil.

50. V danom prípade konanie podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (posudzovanie navrhovaných činností) nebolo realizované nakoľko navrhovaná činnosť - výstavba stavebných objektov (komunikácie a chodníky, vodovod, plynovod, elektrický rozvod NN, verejné osvetlenie, distribučný rozvod NNV) podľa vyjadrenia Okresného úradu Topoľčany, odboru starostlivosti o životné prostredie zo dňa 18. 12. 2019 nespĺňala kritériá uvedené v prílohe č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (zoznam navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie), čo nebolo žalobcom namietané, a preto navrhovaná činnosť nepodlieha posudzovaniu podľa tohto zákona, teda ani žalobca nespĺňa podmienku účastníctva v zmysle ust. § 34 ods. 1 stavebného zákona s poukazom na ust. § 24 zákona č. 24/2006 Z. z., pričom logické opodstatnenie ani oporu v právnom poriadku nemá pripustenie tej skutočnosti, aby účastníkom územného konania mohlo byť ktorékoľvek občianske združenie, ktoré si stanoví sféru svojho pôsobenia v oblasti ochrany životného prostredia, teda iba na základe tejto skutočnosti (deklarovanej oblasti pôsobenia) bez splnenia akýchkoľvek zákonných podmienok.

51. K žalobcovmu poukazu na Aarhuský dohovor a odporúčania Výboru ministrov Rady Európy správny súd uvádza, že tieto neupravujú právo verejnosti vo vzťahu k účasti v konkrétnych správnych konaniach (v tomto prípade územné konanie), a preto nemôžu nahrádzať právny predpis, ktorý verejnosti práva vo vzťahu k takýmto konkrétnym konaniam priznáva, v tomto prípade zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorý upravuje postavenie zainteresovanej verejnosti ako účastníka konania v územnom konaní v prípadoch uvedených v § 24 až 27 tohto zákona. Takéto právo nie je možné bez ďalšieho vyvodzovať ani z článku 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ani z ustanovenia

§ 19 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, ktoré upravuje povinnosti (nie práva) pri hrozbe alebo existencii poškodenia životného prostredia.

52. Preskúmaním žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného zo dňa 05. 11. 2020 správny súd nezistil dôvody na jeho zrušenie podľa ust. § 191 SSP, ale dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju rozsudkom zamietol podľa ust. § 190 SSP.

53. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech (súd žalobu zamietol), nepriznal náhradu trov konania, a to s poukazom na ust. § 168 SSP, nakoľko zo súdneho spisu nevyplýva, že by žalovanému v súvislosti s predmetným konaním trovy konania vznikli. Žalovaný správny orgán v zásade nemá právo na náhradu trov konania a táto mu môže byť priznaná len vo výnimočných prípadoch, pričom takúto situáciu súd v predmetnej veci nevzhliadol.

54. Taktiež súd nepriznal náhradu trov konania ani ďalšiemu (přibratému) účastníkovi konania - Obci Rajčany, a to s poukazom na ust. § 169 SSP, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky pre priznanie náhrady trov pre ďalšieho účastníka. Správny súd uznesením č. k. 11S/2/2021-133 zo dňa 25. 04. 2022 přibral do súdneho konania tohto účastníka administratívneho konania, ale neuložil mu žiadnu povinnosť, v súvislosti s plnením ktorej by mu vznikli trovy konania. Za uloženie povinnosti nemožno považovať výzvu súdu zaslanú přibratému účastníkovi konania, aby sa k podanej žalobe vyjadrila s poučením, že ak tak neurobí, správny súd môže vo veci konať ďalej (ust. § 105 ods. 2 SSP).

55. Súd takto rozhodol v pomere hlasov 3 : 0, a to s poukazom na ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu správneho súdu nie je prípustný opravný prostriedok, ak tento zákon neustanovuje inak (ust. § 133 ods. 2 SSP).

Proti každému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu je prípustná kasačná sťažnosť, ak zákon neustanovuje inak (ust. § 439 ods. 1, 2, 3 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v ust. § 440 ods.1, 2 SSP.

Kasačnú sťažnosť môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu subjektu oprávnenému na jej podanie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti je 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu v prípadoch uvedených v § 145 ods. 2 SSP. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť.

Kasačná sťažnosť sa podáva na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh), pričom sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) a v prípade, ak je žalovaným Centrum právnej pomoci.